

IV. DEZVOLTAREA ECONOMICĂ, SPORIREA COMPETITIVITĂȚII ȘI CREAREA LOCURILOR DE MUNCĂ

A. Dezvoltarea mediului de afaceri și a climatului investițional

Susținerea dezvoltării mediului de afaceri, prin eliminarea barierelor birocratice și facilitarea procesului de desfășurare a afacerii continuă să fie o prioritate de dezvoltare economică sustenabilă a țării. În contextul dat, pe parcursul celor 100 de zile au fost depuse eforturi pentru a continua reformele deja inițiate, fiind întreprinse următoarele activități.

În vederea optimizării procedurilor de licențiere a afacerilor, a fost elaborat *proiectul de lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 451-XV din 30.07.2001 privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător*, care la momentul actual este în proces de avizare. Proiectul de lege are scopul de a exclude 3 activități economice de la regimul reglementării prin licențiere: i) activitatea burselor de mărfuri; ii) confecționarea și distrugerea ștampilelor; iii) activitatea de depozitare a cerealelor cu eliberarea certificatelor de depozit pentru cereale.

De asemenea, a fost elaborat *proiectul de lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 285-XIV din 18.02.1999 cu privire la jocurile de noroc*, care vine în contextul necesității transparentizării și consolidării interacțiunii instituțiilor de reglementare în procesul de obținere a licenței pentru operatorii economici din domeniul jocurilor de noroc. Astfel, prin intermediul acestuia se propune aprobarea unui Regulament-tip privind organizarea și desfășurarea activității în domeniul jocurilor de noroc: exploatarea automatelor de joc cu câștiguri bănești; întreținerea cazinourilor; stabilirea mizelor la competițiile sportive; organizarea și desfășurarea loteriilor. La momentul actual, proiectul de lege este remis spre avizare instituțiilor interesate.

Ținând cont de rolul analizei impactului de reglementare în procesul de aprobare a actelor normative și legislative care afectează sectorul privat și necesității consolidării acestui proces, este în proces de elaborare *proiectul hotărârii Guvernului „Cu privire la aprobarea modificărilor și completărilor ce se operează în unele hotărâri ale Guvernului” (modificarea Metodologiei de analiză a impactului de reglementare)*. Principalele modificări se referă la: i) excluderea cazurilor în care proiectele de acte normative și legislative sunt elaborate cu evitarea mecanismului de analiză a impactului de reglementare; ii) dezvoltarea capacităților de efectuare a AIR-ului; iii) perfecționarea mecanismului de analiză a impactului de reglementare.

În vederea reducerii semnificative a cheltuielilor financiare și de timp impuse sectorului privat prin reglementările împovărătoare în domeniul construcțiilor, a fost *elaborat proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, aferent instituirii Ghișeului Unic în construcții*, care urmează a fi aprobat în lectura a II-a de către Parlament. De asemenea, a fost elaborat un *proiect de Hotărâre de Guvern „Pentru aprobarea Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea ghișeului unic pentru autorizarea lucrărilor de construcție”*, care la 22 aprilie curent a fost remis spre avizare instituțiilor interesate.

Pentru a simplifica procesul de autorizare a comercianților, a fost elaborat *proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative în domeniul reglementării comerțului interior*, care este în proces de avizare. Principalele modificări ale proiectului de lege se referă la: i) optimizarea reglementărilor ce țin de autorizația de funcționare în comerț și actelor permissive aplicate în prezent în contextul eliberării autorizației de funcționare în comerț; ii) reducerea semnificativă a procedurilor și etapelor de eliberare a autorizațiilor de funcționare în comerț; iii)

excluderea suprapunerilor dintre funcțiile de autorizare și control ale APL și APC în privința activităților de comerț; iv) excluderea reglementărilor contradictorii și normelor inutile sau care creează impedimente în activitatea de comerț și în procesul de eliberare a autorizațiilor de funcționare în comerț. Proiectul de lege dat are scopul, inclusiv de a promova principiul instituirii unui mecanism unic de eliberare a actelor permissive (ghișeu unic).

În vederea revizuirii metodologiilor de inspecții bazate pe riscuri și implementarea versiunilor îmbunătățite, sunt în proces de actualizare *metodologiile de planificare a controlului de stat asupra activității de întreprinzător în baza analizei criteriilor de risc* în domeniile reglementate de Camera de Licențiere și Agenția pentru Protecția Consumatorilor.

Ministerul Economiei a elaborat proiectul de lege pentru modificarea și completarea Legii privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător nr. 131 din 08.06.2012 și la momentul actual se află în proces de avizare la instituțiile cointeresate. Activitatea dată vine în contextul necesității limitării gradului și modalităților de intervenție abuzivă și nefondată a statului în activitatea mediului de afaceri, precum și asigurării corespunderii cadrului legislativ și normativ cu cerințele legislației aferente inspecțiilor și Ghilotina 2+. Scopul proiectului este excluderea prevederilor contradictorii cu alte acte normative sectoriale în domeniul controlului de stat. Astfel, proiectul de lege specifică: i) ariile de excepție pentru organele de control cu statut special (nesubordonate Guvernului) și a celor a căror activitate presupune proceduri specifice (la trecerea frontierei de stat) sau o periodicitate sporită în raport cu una standard (obiectele industriale periculoase); ii) criteriile de întocmire și de înregistrare a graficului controalelor; iii) prevederi privind notificarea deciziei de control; iv) temeiurile pentru inițierea controalelor inopinate; v) procedura emiterii delegației de control; vi) încheierea procedurii de control, etc.

În perioada de raportare au continuat activitățile de încurajare a inițiativei antreprenoriale, și de valorificare a potențialului competitiv al sectorului întreprinderilor mici și mijlocii (IMM). Astfel, prin intermediul Organizației pentru dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii (ODIMM) au fost implementate programele de suport antreprenorial (PARE 1+1; PNAET și Fondul de garantarea a creditelor).

Pentru anul 2015, în bugetul de stat pentru capitalizarea *Fondului de Garantare a Creditelor* (FGC) au fost prevăzute mijloace financiare în mărime de 25259,2 mii lei. Astfel, pe parcursul perioadei de referință Fondul de Garantare a Creditelor a fost majorat cu 3,3 mil. lei. La situația din 18 mai 2015, garanțiile active constituiau 142 garanții, în valoare totală de 27,3 mil. lei, care au contribuit la debursarea creditelor în valoare de 76,6 mil. lei. În perioada 1 ianuarie – 31 martie 2015, au fost eliberate 5 garanții financiare, în valoare cumulativă de 3,2 mil. lei, ceea ce asigură o proporție de 36% din suma creditelor acordate (8,8 mil. lei). Analiza impactului garanțiilor asupra întreprinderilor denotă faptul că fiecare leu acordat sub formă de garanție permite atragerea investițiilor în economie în valoare de 4 lei și, respectiv, facilitează obținerea creditelor în valoare de 2,6 lei.

În bugetul de stat pentru 2015, pentru implementarea *Programului de atragere a remitențelor în economia națională „PARE 1+1”* a fost prevăzută suma de 30,0 mil. lei. Astfel, în perioada ianuarie – martie au fost recepționate peste 200 de cereri de finanțare în cadrul Programului PARE 1+1, suma căroră depășește 40,0 mil. lei. La data de 24 aprilie 2015, Comitetul de supraveghere al Programului PARE 1+1 a aprobat spre finanțare 49 de proiecte investiționale. Valoarea totală a investițiilor acestor proiecte constituie peste 9,4 mil. lei.

De asemenea, în perioada de raportare, în cadrul Programului "PARE 1+1" au fost organizate 5 sesiuni de instruire cu participarea 132 migranți și rudele de gradul I ale acestora.

Dezvoltarea culturii antreprenoriale în rândul agenților economici continuă a fi o prioritate pentru Ministerul Economiei. Astfel, în trimestrul I a anului curent, în cadrul Programului de instruire continuă *"Gestiunea Eficientă a Afacerii"* au fost organizate 6 seminare de instruire, fiind instruiți 193 de agenți economici, dintre care 79% sînt femei, iar în cadrul *componentei I "Instruire și consultanță antreprenorială" al PNAET* au fost organizate 11 sesiuni de instruire pentru 314 de tineri, dintre care 21% sunt antreprenori și 40% sînt femei. Sesiunile de instruire au fost organizate în 10 localități din țară.

În vederea susținerii sectoarelor productive ale economiei, prin crearea infrastructurii antreprenoriale, la data de 23 aprilie 2015 a fost lansat incubatorul de afaceri din raionul Cimișlia. La etapa inițială incubatorul de afaceri găzduiește 19 rezidenți, dintre care 8 întreprinderi sînt gestionate de femei. În cadrul incubatorului au fost create 29 de locuri de muncă.

Prin intermediul Programului de stimulare a participării agenților economici la târguri și expoziții, a fost subvenționat costul de participare pentru 60 de antreprenori în sumă estimativă de 80000 lei la 2 evenimente: i) „Fabricat în Moldova 2015”; ii) „Moldagrotech Spring”.

Pentru anul 2015, în bugetul de stat, la capitolul crearea Incubatoarelor de Afaceri noi și dezvoltarea celor existente, au fost prevăzute mijloace financiare în mărime de 15 mil. lei. În scopul valorificării acestor mijloace financiare, în cadrul ședinței Consiliului de coordonare și monitorizare a creării și dezvoltării rețelei Incubatoarelor de Afaceri din 28 aprilie 2015, au fost identificate 2 localități de amplasare a incubatoarelor de afaceri, și anume în or. Cahul și Călărași, care urmează a fi constituite în anul 2015.

La data de 24 martie curent, în incinta Parcului industrial "Răut" din Bălți și la data de 27 aprilie în Comrat au fost lansate 2 centre de excelență în carieră "SYSLAB", care au ca scop de a instrui și ghida șomerii, absolvenții calificați și migranții reveniți acasă pentru a obține un loc de muncă în Moldova. De menționat că din 2013 pînă în prezent au fost deschise 5 centre de excelență în afaceri în or. Chișinău, Cahul, Rezina, Bălți și Comrat.

În vederea racordării politicilor de suport a întreprinderilor mici și mijlocii la principiile "Small Business Act of Europe", în perioada trimestrul I a fost efectuată procedura de evaluare "*Small Business Act*". Concluziile și recomandările studiului de evaluare SBA au fost prezentate public în luna aprilie 2015 de către experții OECD și Fundația Europeană de Formare Profesională (ETF). Astfel, la 1 iulie curent, la Brussels, va avea loc reuniunea regională a părților interesate pentru stabilirea unui acord final asupra scorurilor pentru fiecare țară participantă la evaluarea SBA. Rezultatele finale vor fi prezentate la 24 noiembrie curent, la Paris, în cadrul OECD Eurasia Week este planificată lansarea raportului final SME Policy Index 2016.

În vederea armonizării cadrului legislativ în domeniul întreprinderilor mici și mijlocii la recomandările SBA și implementarea programelor regionale și europene de susținere a acestui sector, a fost definitivat și înaintat Guvernului spre aprobare, *proiectul de lege privind întreprinderile mici și mijlocii* în redacție nouă.

Prin Legea nr. 21 din 27.02.2015 a fost ratificat *Acordul dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană privind participarea Republicii Moldova la Programul Uniunii Europene „Competitivitatea întreprinderilor și a întreprinderilor mici și mijlocii (COSME 2014–2020)”*,

semnat la Bruxelles la 29 septembrie 2014. La data de 2 aprilie 2015, acordul a intrat în vigoare fiind aplicat provizoriu din 1 ianuarie 2014. În contextul dat, Ministerul Economiei a constituit un Grup de lucru, care va iniția aplicarea la componentele programului COSME 2014–2020.

În scopul atragerii investițiilor în cadrul parcurilor industriale existente, PI „Tracom” și PI „Edineț”, au fost desfășurate *4 concursuri pentru selectarea rezidenților și proiectelor investiționale*. În rezultatul acestor concursuri, au fost selectați 10 rezidenți, care preconizează să implementeze proiecte investiționale în domeniile: prelucrarea articolelor din metal; prestarea serviciilor de logistică; procesarea, păstrarea și ambalarea produselor agricole; uscarea produselor agricole, etc.

Întru promovarea exporturilor și atragere investițiilor în perioada de raportare au fost organizate și s-a participat la un șir de evenimente, care s-au axat pe prezentarea oportunităților investiționale întreprinzătorilor străini și promovarea produselor și serviciilor autohtone, facilitând interacțiunea și cooperarea bilaterală cu statele lumii. Printre cele mai importante evenimente organizate, menționăm:

- *Prima ediție a "Diplomatic Economic Club", organizată la 18 februarie 2015, care a reunit reprezentanți ai misiunilor diplomatice, partenerilor de dezvoltare și camerelor bilaterale de comerț și a fost dedicată primelor rezultate ale Acordului privind crearea Zonei de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător cu UE (DCFTA) În cadrul evenimentului dat MIEPO a prezentat noua abordare a piețelor de export pentru sectoarele prioritare ale economiei RM și strategia de promovare a exporturilor pentru anii 2015-2016.*
- *Inaugurarea oficială la 1 mai 2015 a pavilionului Republicii Moldova la Expoziția Internațională „Expo Milano 2015”. Expoziția este un eveniment universal care va dura 6 luni, de la 1 mai până la 31 octombrie 2015 și va întruni participanți din 140 de state și organizații. Tema expoziției este „Hrănirea Planetei, Energie pentru viață”;*
- *Expoziția "Central Asia Fashion International Fashion Exhibition", desfășurată în perioada 16 – 18 martie 2015 la Almaty, Kazahstan, a reunit 150 de participanți producători de confecții din 16 țări din spațiu EU și CSI. Întreprinderile participante din industria ușoară APIUS, Ionel, Tricom, Emilitza Lux, Steaua Reds, Premiera Dona, Intercentru Lux au beneficiat de suport financiar pentru a participa la expoziție.*

Un succes incontestabil a fost elaborarea paginii www.miepo.md, care în cadrul evenimentului "UNCTAD Investment Promotion Awards" s-a clasat pe locul 4 în topul celor mai de succes din 160 de platforme web din toată lumea. Eveniment este dedicat desemnării și premierii celor mai reușite platforme web pentru promovarea investițiilor străine directe în tehnologii ecologice, desfășurat la Geneva, 20 aprilie curent.

B. Inovații, cercetare și dezvoltare tehnologică

Un instrument eficient al infrastructurii antreprenoriale ce permite implementarea elementelor inovaționale destinate susținerii și dezvoltării sectorului industrial reprezintă clusterul industrial. În contextul dezvoltării cadrului normativ în domeniul respectiv, *au fost elaborate proiectele pentru modificarea și completarea Legii cu privire la antreprenoriat și întreprinderi și Hotărârii Guvernului nr. 952 din 27.11.2014 „Cu privire la aprobarea Strategiei inovaționale a Republicii*

Moldova pentru perioada 2013-2020: „Inovații pentru competitivitate”, prin intermediul căreia în legislația națională este introdusă noțiunea de „cluster”.

Totodată, a fost elaborată Analiza de previziune (Foresight Analysis) în domeniul dezvoltării politicii clusteriale de stat cu determinarea modalității de dezvoltare a politicii respective în Republica Moldova.

Pentru promovarea politicii clusteriale, din bugetul de stat pentru anul 2015 au fost alocate 271,7 mii lei în scopul efectuării unei analize complexe a sectorului industrial – fapt ce reprezintă prima etapă în procesul de elaborare a Strategiei dezvoltării clusteriale a sectorului industrial al Republicii Moldova.

C. Politici comerciale și cooperare economică internațională

În vederea promovării unei politici comerciale consecvente și echilibrate, precum și îmbunătățirii cadrului legislativ în domeniul comerțului exterior, armonizat la directivele europene, au fost elaborate un șir de acte legislative, și anume:

- Hotărârea Guvernului pentru aprobarea proiectului de lege privind ratificarea Protocolului adițional 4 la Acordul de amendare și aderare la Acordul Central European de Comerț Liber (CEFTA), încheiat la Bruxelles la 4 martie 2015¹;
- Hotărârea Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru aderarea Republicii Moldova la Convenția regională cu privire la regulile de origine preferențiale PanEuroMediterraneene²
- Hotărârea Guvernului “Privind aprobarea semnării Acordului de colaborare comercial-economică dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Turkmenistanului”³;
- Proiectul de lege pentru ratificarea Acordului pentru Facilitarea Comerțului din cadrul OMC;
- Proiectul hotărârii Guvernului cu privire la modificarea Anexelor nr.1 și nr.2 la Hotărârea Guvernului nr. 560 din 1 august 2012 „Cu privire la centrele de notificare și informare ale Organizației Mondiale a Comerțului”, precum și a anexei la Regulamentul privind funcționarea Centrelor de notificare și informare ale Organizației Mondiale a Comerțului (O.M.C.)”;
- Proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru ratificarea Acordului de Comerț Liber dintre Republica Moldova și Republica Turcia.

În perioada de raportare a fost asigurată monitorizarea continuă a procesului de implementare a prevederilor Acordului privind crearea Zonei de Liber Schimb Aprofundat și cuprinzător dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană (ZLSAC) prin intermediul *Planului Național de Acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană pentru anii 2014-2016*⁴, fiind elaborate 2 rapoarte de progres.

¹ Hotărârea Guvernului nr. 189 din 21. 04. 2015.

² Hotărârea Guvernului nr.234 din 06.05.2015.

³ Hotărârea Guvernului nr. 105 din 27. 03. 2015.

⁴ Hotărârea Guvernului nr. 808 din 07. 10. 2014.

În scopul monitorizării și intervenției asupra modului în care prevederile ZLSAC sunt puse în aplicare de către instituțiile responsabile, în cadrul Ministerului Economiei a fost creată *Direcția de coordonare a politicilor economice europene și DCFTA* în calitate de punct focal de contact pentru colectarea datelor de progres de la instituțiile guvernamentale. Totodată, subdiviziunea reprezintă o platformă viabilă pentru coordonarea acțiunilor cu caracter transversal și multisectorial prevăzute de angajamentele Acordului de instituire a ZLSAC.

În vederea creării mecanismelor necesare pentru asigurarea implementării angajamentelor asumate, în perioada vizată *au fost instituite 4 grupuri de lucru sectoriale*⁵, și anume:

- *Grupul de lucru pe domeniul accesului bunurilor pe piață, administrare vamală și reguli de origine;*
- *Grupul de lucru pe domeniul bariere tehnice în comerț, infrastructura calității, supravegherea pieței și măsuri sanitare și fitosanitare;*
- *Grupul de lucru pe domeniul servicii și libera circulație a capitalului;*
- *Grupul de lucru pe domeniul achizițiilor publice, achiziții și drepturile de proprietate intelectuală.*

În perioada de referință a avut loc *prima ședință a Comitetului de Asociere reunit în configurația „Comerț” la 5 martie 2015, la Chișinău*. În cadrul Comitetului a avut loc schimbul de informație privind realizările și perspectivele, precum și punctate restanțele RM în ceea ce privește realizarea angajamentelor asumate prin semnarea Acordului de Asociere cu Uniunea Europeană.

Promovarea mecanismelor de asigurare a transparenței și conștientizării publice privind aspectele implementării ZLSAC, se realizează prin plasarea pe pagina oficială a Ministerului Economiei a comunicatelor de presă, organizarea de mese rotunde tematice, seminare și ateliere de lucru, elaborarea ghidurilor informative pe diverse domenii privind avantajele implementării ZLSAC pe teritoriul RM, interviuri și publicații relevante în mass-media.

Astfel, în vederea facilitării accesului agenților economici la informații privind implementarea ZLSAC, Ministerul Economiei urmează să lanseze în luna iunie curent platforma web: www.dcfta.md.

Peste 120 de agenți economici din industria textilă și agroalimentară din Bălți, Edineț, Orhei, Cahul și Rîbnița au fost informați despre rezultatele implementării ZLSAC, precum și despre instrumentele de marketing pentru accesarea pieței europene, în cadrul *seminarelor informative desfășurate în perioada 23 aprilie - 6 mai 2015* cu suportul Proiectului „ZLSAC - Informarea și consolidarea capacităților agenților economici”, implementat de Camera de Comerț și Industrie și Asociația Businessului European, cu participarea Ministerului Economiei.

În scopul asigurării implementării ZLSAC pe întreg teritoriul Republicii Moldova, inclusiv în regiunea Transnistreană, a fost creat *Grupul de Lucru la nivel interministerial*⁶ a cărui obiectiv constă în identificarea și stabilirea mecanismului de cooperare pentru experții ambelor părți responsabili de facilitarea exporturilor privind următoarele domenii: i) aplicare regulilor de origine preferențiale pentru țările UE și non-UE (CSI și CEFTA); ii) certificarea fitosanitară; iii) certificarea veterinară; iv) evaluarea conformității. Un prim rezultat la acest capitol l-a constituit elaborarea proiectului *documentului conceptual de viziune privind mecanismele de cooperare*, cu

⁵ Ordinul Ministerului Economiei nr.32 din 12. 03. 2015.

⁶ Ordinul Ministerului Economiei nr. 61 din 27. 04. 2015.

respectarea strictă a specificului documentelor pregătite în cadrul procesului de reglementare a conflictului transnistrean.

În domeniul cooperării economice internaționale, Ministerul Economiei și-a concentrat activitatea spre impulsivarea relațiilor bilaterale cu partenerii externi și a cooperării multilaterale în cadrul organizațiilor economice regionale, în vederea susținerii procesului de stabilire și promovare a legăturilor economice dintre state.

Astfel, în perioada 6-8 aprilie 2015, la Ashgabat, Turkmenistan, a avut loc *ședința Comisiei interguvernamentale moldo-turkmenă pentru colaborare comercial-economică*. Iar în perioada 4-6 mai 2015, la Chișinău a avut loc prima rundă de negocieri pe marginea *proiectului Acordului între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Sultanatului Oman privind promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor*.

A. Dezvoltarea infrastructurii calității, protecția consumatorului și supravegherea pieței

În perioada vizată a fost asigurată realizarea Programului de Standardizare Națională, obiectivul căruia este adoptarea în anul 2015 a 2697 standarde europene și internaționale. Conform situației de la finele lunii aprilie curent, *Programul a fost executat la nivel de 30%, fiind adoptate în calitate de naționale 1171 standarde care preiau 1100 standarde europene (EN) și 71 standarde internaționale (ISO/CEI)*. Totodată, *au fost anulate 114 standarde naționale care sunt conflictuale* cu standardele europene și internaționale. Au fost selectate și prezentate în anchetă publică aproximativ 394 standarde GOST depășite tehnologic.

În scopul armonizării legislației cu acquis-ul comunitar a continuat procesul de perfecționare a cadrului legislativ în domeniul infrastructurii calității, fiind demarată elaborarea:

- Modificărilor prevederilor Legii privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității⁷, Legii privind reglementarea prin autorizarea activităților de întreprinzător⁸ și a Codului Contravențional;
- Modificărilor și completărilor Legii privind activitatea de reglementare tehnică⁹;
- Proiectelor a 4 reglementări tehnice: „Echipamente electrice destinate utilizării în cadrul unor anumite limite de tensiune”, „Compatibilitatea electromagnetică a echipamentelor”, „Privind siguranța jucăriilor”, „Privind punerea la dispoziție pe piață a mijloacelor de măsurare”.

În perioada vizată au continuat activitățile de fortificare a capacităților instituțiilor responsabile pentru implementarea setului de reforme în domeniul infrastructurii calității. Astfel, la 27 aprilie curent au demarat activitățile în cadrul *Proiectului TWINNING "Consolidarea capacităților în sectorul standardizării și metrologiei conform celor mai bune practici ale statelor membre ale UE"*.

În scopul asigurării Organismului Național de Standardizare cu un sistem informațional modern pentru accesul on-line a standardelor *a fost elaborat Sistemul informațional automatizat pentru gestionarea Fondului Național de Standarde*.

⁷ Legea nr. 235 din 01.12.2011.

⁸ Legea nr. 160 din 22.07.2011.

⁹ Legea nr. 420 – XVI din 22.12.2006.

În vederea asigurării uniformității, legalității și exactității măsurărilor în domeniile de interes public pe teritoriul Republicii Moldova *au fost aprobate 4 Etaloane Naționale*¹⁰. De asemenea, au fost aprobate *2 Regulamente Generale de Metrologie Legală și 1 Normă de Metrologie Legală*, și anume: i) RGML 09:2015 „Etaloanele unităților de măsură. Principii generale. Modul de elaborare, aprobare, înregistrare, conservare și utilizare”; ii) RGML 17:2015 „Scheme de trasabilitate a unităților de măsură. Principii de stabilire. Modul de elaborare, aprobare și utilizare”; iii) NML 2-13:2015 „Sistem de măsurare a vitezei medii de mișcare a mijloacelor de transport. Cerințe metrologice. Procedura de verificare metrologică”.

În scopul demonstrării capabilităților de măsurare, laboratoarele din cadrul Institutului Național de Metrologie *au participat la intercomparări regionale pe 11 domenii de măsurare*¹¹.

În vederea dezvoltării și implementării cadrului legal orizontal conform practicilor UE în domeniul protecției consumatorilor au fost întreprinse acțiuni pentru ajustarea infrastructurii și instituirea mecanismului de coordonare a activității de supraveghere a pieței în conformitate cu cerințele UE. În acest sens, a fost inițiată elaborarea proiectului *de lege pentru modificarea și completarea Legii* privind protecția consumatorilor, nr. 105 din 13.03.2003, sub aspectul transunerii Directivei 1999/44/CE a Parlamentului și a Consiliului din 25 mai 1999 privind anumite aspecte ale vânzării de bunuri de consum și garanțiile conexe. Sînt în proces de elaborare 3 reglementări tehnice: i) *Reglementarea tehnică „Brichete”*, care transpune Decizia nr.2006/502/CE; ii) *Reglementarea tehnică privind instalațiile pe cablu care transportă persoane*, care transpune Directiva 2000/9/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 20 martie 2000; iii) *Reglementarea tehnică privind ascensoarele și componentele de siguranță pentru ascensoare*, care transpune Directiva 2014/33/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014.

Activitățile realizate în domeniul protecției consumatorilor și supravegherii pieței au fost orientate spre creșterea capacității decizionale a consumatorului prin educarea și informarea acestuia, diminuarea numărului tranzacțiilor prejudiciabile pentru consumatori, eficientizarea procesului de revendicare a drepturilor și de recuperare a prejudiciilor, consolidarea capacităților și asigurarea unui nivel înalt de supraveghere a pieței în vederea protecției consumatorilor.

În total în perioada de raportare au fost efectuate 369 controale la agenții economici, în circa 80% de cazuri fiind depistate încălcări. Astfel, pentru eficientizarea activității de supraveghere a pieței și întru diminuarea riscului de plasare pe piață a produselor periculoase pentru viața și sănătatea oamenilor, au fost realizate circa 60 acțiuni de informare, și anume: vizite de consultanță în 24 raioane (primării, consilii raionale); întâlniri organizate cu agenții economici în 7 centre comerciale și 14 piețe din țară; întâlniri organizate cu elevii și studenții din 16 instituții de învățămînt.

¹⁰ Etaloanele naționale: al unității de măsură a masei, al unității de măsură debite-lichide, al unității de măsură a lungimii de la 0 pînă la 20 m, al unității de măsură a factorului spectral de transmitanță și densitate optică și 2 Etaloane de Referință: al unităților de măsură a intensității electrice și tensiunii electrice în curent electric continuu și alternativ, al unității de măsură a pH-ului

¹¹ Domenii de măsurare: temperatura în punctul triplu al mercurului, umidității gazelor, măsurării densității lichidelor, multiplilor și submultiplilor kilogramului, debit gaze bazate pe duze critice, concentrației de etanol în soluții de apă, presiunii relative în intervalul de la 1 MPa pînă la 10 MPa, unității Kerma în aer pentru caracteristicile radiației roentgen, utilizate în dozimetrie și radiologie de diagnosticare, precum și în domeniul protecției de radiație, în radiologia generală de protecție, în tomografie și mamografie, rezistenței electrice de 100 Ohm și 100 kOhm.

Întru asigurarea protecției intereselor economice ale consumatorilor au fost realizate acțiuni pentru asigurarea despăgubirii consumatorilor, urmare a soluționării întemeiate a petițiilor acestora *în primele 3 luni ale anului 2015 suma despăgubirilor de care au beneficiat consumatorii a constituit circa 200 mii lei.*

G. Administrarea proprietății public

Întru creșterea transparenței în domeniul administrării proprietății publice și profesionalizarea managementului întreprinderilor de stat au fost elaborate următoarele acte normative:

- proiectul legii privind delimitarea proprietății publice;
- proiectul hotărîrii Guvernului cu privire la aprobarea modificărilor și completărilor ce se operează în Hotărîrea Guvernului nr.770 din 20.10.1994 pentru aprobarea unor acte normative vizînd funcționarea Legii cu privire la întreprinderea de stat;
- proiectul hotărîrii Guvernului privind modificarea Hotărîrii Guvernului nr.483 din 29.03.2008 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de dare în locațiune a activelor neutilizate;
- proiectul hotărîrii Guvernului pentru aprobarea Regulamentului cu privire la consolidarea pachetelor de acțiuni ale statului;
- proiectul hotărîrii Guvernului cu privire la modul de transmitere a întreprinderilor de stat, organizațiilor, instituțiilor, subdiviziunilor lor, clădirilor, construcțiilor, mijloacelor fixe și altor active.

Întru asigurarea continuității procesului de privatizare a bunurilor proprietate publică de stat, diminuarea participării statului în societățile pe acțiuni și întreprinderile de stat și realizarea sarcinii bugetare în mărime de 230,00 mil. lei, pentru anul curent sunt preconizate 3 runde de privatizare, cu utilizarea instrumentelor prevăzute de legislație. În Lista bunurilor proprietate de stat supuse privatizării au fost incluse 137 bunuri, inclusiv: 65 pachete de acțiuni (în 39 S.A. cota statului este mai mare de 50%), 60 întreprinderi de stat, care se supun privatizării în calitate de complexe patrimoniale unice, precum și alte complexe de bunuri imobile și mobile.

În cadrul primei runde de privatizare, organizate în perioada 3 aprilie – 22 mai 2015, au fost expuse 55 bunuri:

- *24 pachete de acțiuni* ale statului la Bursa de Valori (licitații cu strigare);
- *19 bunuri la concurs comercial* (16 întreprinderi de stat, 2 pachete de acțiuni și un bun distinct) și *2 bunuri la concurs investițional*;
- *10 bunuri la licitație „cu strigare”* (6 obiecte nefinalizate, 2 întreprinderi de stat, 2 complexe de bunuri).

În scopul promovării procesului de privatizare din Republica Moldova și atragerii investitorilor străini, comunicatele informative privind rundele de privatizare sînt remise Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene în vederea diseminării prin intermediul misiunilor

diplomatice ale Republicii Moldova în străinătate și transmise ambasadelor străine în țara noastră.

De asemenea, *indicatorii de performanță a activității economico-financiare a întreprinderilor de stat și societăților pe acțiuni cu cotă de stat mai mare de 30 la sută din capitalul social*, determinați în procesul de elaborare a Raportului anual privind administrarea și deetatzarea proprietății publice, *sînt disponibili în regim on-line pe portalul guvernamental al datelor deschise www.date.gov.md.*

Pentru consolidarea capacităților instituționale ale autorităților administrative centrale și locale privind implementare și monitorizarea proiectelor de parteneriat public-privat a fost elaborat proiectul hotărîrii Guvernului privind modificarea și completarea Hotărîrii Guvernului nr. 419 din 18 iunie 2012 cu privire la aprobarea listei bunurilor proprietate a statului și a listei lucrărilor și serviciilor de interes public național propuse parteneriatului public – privat. A fost elaborat *Manualul practic pentru implementarea proiectelor de parteneriat public-privat și concesiuni*.

Activitățile de consolidare a capacităților în domeniul alinierii la acquis-ul european a legislației naționale și preluării de către reprezentanții autorităților administrative centrale și locale a celor mai bune practici în domeniul parteneriatului public-privat sînt realizate inclusiv cu susținerea Proiectului Twinning „Consolidarea sistemului de parteneriat public-privat în Republica Moldova”. În acest sens, în perioada de raportare au fost organizate 4 *atelier de instruire a funcționarilor din cadrul autorităților administrative centrale* cu tematica: „Utilizarea instrumentelor financiare în proiectele PPP” (04 martie 2015); „Programele externe de co-finanțare a proiectelor PPP” (05 martie 2015) și „Legislația Republicii Moldova, experiența Uniunii Europene și a Republicii Moldova în domeniul parteneriatului public-privat” (27 mai 2015).

Întru promovarea parteneriatului public-privat prin implementarea proiectelor economice, sociale și de infrastructură a fost acordată asistență consultativă la elaborarea a 7 *studii de fezabilitate pentru proiectele PPP* și anume:

- Implementarea sistemului automatizat de supraveghere a circulației rutiere “Controlul traficului” în raioanele Anenii Noi, Rîșcani și Ialoveni;
- Construirea amenajarea și exploatarea Complexului sportiv „Gravity-Park”, or. Orhei;
- Concesionarea serviciilor de management al „Parcului Logistic Agro-Industrial” din s. Sîngerei Noi, raionul Sîngerei;
- Formarea și gestionarea infrastructurii termoeenergetice pe biomasă în or. Căușeni;
- Serviciile de gestionare a parcarilor cu plată în mun. Chișinău;
- Amenajarea parcului de agrement din s. Cărpineni, r. Strășeni;
- Crearea Centrului de cultură din s. Cărpineni, r. Strășeni.

Totodată, este monitorizată implementarea a 23 *contracte de parteneriat public-privat* înregistrate în Registrul Patrimoniului Public¹².

¹² Prestarea serviciilor de dotare tehnică a mun. Bălți cu aparatură de fixare foto/video; Construcția complexului locativ de menire social-culturală pentru specialiștii din cadrul instituțiilor bugetare din or. Ialoveni; Concesionarea serviciilor de salubritate, s. Băhrinești r. Florești; Construcția de locuințe și obiective de menire social-culturală pentru angajații Ministerului Apărării, amplasat pe adresa mun. Chișinău, str. Vasile Lupu 61/1; Dezvoltarea infrastructurii termoeenergetice pe biomasă r. Leova; Finisarea obiectului nefinalizat a Spitalului Clinic mun. Bălți din str. Decebal, 101 cu scopul amplasării centrului perinatologic și modernizarea, amenajarea regiunii centrale municipiului cu construirea obiectelor pe str. Ștefan cel Mare, 29;

J. Energetică

Dezvoltarea și ajustarea cadrului normativ național în domeniul energetic, în conformitate cu prevederile Acordului de Asociere cu Uniunea Europeană, presupune transpunerea Pachetului Energetic III. În acest sens, *a fost elaborat proiectul noii legi cu privire la energia electrică*, care la moment este la etapa de avizare, iar în proces de elaborare se află *proiectul noii legi cu privire la gazele naturale*.

În scopul respectării angajamentelor internaționale și obligațiilor asumate de Republica Moldova față de Uniunea Europeană *este în proces de implementare Pachetul Energetic II*, care presupune separarea activității de distribuție a energiei electrice de cea de furnizare. În contextul dat, *a fost aprobată Hotărîrea Guvernului nr. 172 din 15.04.2015 privind inițierea reorganizării unor societăți pe acțiuni*, care prevede reorganizarea SA "RED-Nord" și SA "RED "Nord-Vest" cu crearea unei noi societăți pe acțiuni "Furnizarea Energiei Electrice Nord".

În vederea realizării obiectivului de integrare a Republicii Moldova în piața energetică europeană, care presupune aderarea la ENTSO-E, în perioada februarie-mai 2015 *au fost efectuate lucrări aferente elaborării studiului de fezabilitate privind interconectarea sistemelor electroenergetice ale Ucrainei și Republicii Moldova la sistemul ENTSO-E*.

Pentru demararea extinderii liniilor electrice de interconexiune cu sistemul electroenergetic din România, a fost solicitat suportul BERD pentru elaborarea studiilor de fezabilitate pentru 3 proiecte prioritare de interconexiune: LEA 330 kV Vulcănești-Chișinău + Stația Back-to-Back Vulcănești; LEA RO-Ungheni-Strășeni + Stația Back-to-Back și LEA 400 kV Bălți (RM) - Suceava (RO) + Stația Back-to-Back. După selectarea de către BERD a Consultantului pentru elaborarea studiilor de fezabilitate, va fi lansată procedura de elaborare a studiilor de fezabilitate pentru primele 2 proiecte investiționale propuse.

Lansarea pe data de 4 martie 2015 a primelor livrări de gaze naturale către consumatorii din raionul Ungheni are o importanță deosebită pentru sporirea securității energetice a țării. Astfel, în luna martie 2015 prin gazoductul Iași - Ungheni au fost furnizate în Republica Moldova circa 700 000 m³ de gaze naturale. La prima etapă volumul respectiv de gaze naturale va asigura consumul pentru 19 localități din raionul Ungheni și 2 localități din raionul Nisporeni (circa 10 mii beneficiari).

Totodată, au fost inițiate un șir de acțiuni aferente *etapei preparatorii pentru proiectul de construcție a gazoductului Ungheni – Chișinău*, inclusiv asigurarea elaborării studiului de fezabilitate, a analizei impactului social și de mediu. În contextul dat, în luna martie 2015, în baza rezultatului Studiului de pre-fezabilitate, a fost înaintat către Ministerul Mediului Cererea

Concesionarea serviciilor de salubritate în mun. Bălți; Concesionarea serviciului de laborator al IMSP Spitalul Clinic Municipal Bălți; Concesionarea activelor Î.S. „Aeroportul Internațional Chișinău”; Concesionarea rețelelor municipale de epurare Bălți; Servicii de producere a combustibilului pe bază de biomasă în raionul Telenești; Centrul de Ultrasonografie în cadrul instituției medico sanitare publice CS Căzănești; Construcția Complexului Locativ de menire sociala pentru specialiștii din cadrul instituțiilor bugetare; Dezvoltarea infrastructurii termoelectrice pe biomasă în raionul Leova; Concesionarea „Construirea și activitatea uzinei ecologice de tratare a deșeurilor menajere solide în mun. Bălți”; Contractul de parteneriat public privat pentru servicii de radiologie și diagnostic imagistic din cadrul Spitalului Clinic Republican din Chișinău; Contractul de concesionare a serviciului de salubritate pe raza localității Climăuți, r. Dondușeni; Contractul de concesionare a serviciului de salubritate de pe raza localității Feștești, raionul Ștefan Vodă; Contractul de concesionare a serviciului de salubritate de pe raza comunei Volintiri, raionul Ștefan Vodă; Contractul de concesionare a serviciului de salubritate de pe raza comunei Ermoclia, raionul Ștefan Vodă; Contractul de concesionare a serviciului de salubritate de pe raza comunei Crocmaz, raionul Ștefan Vodă; Contractul de concesionare a serviciului de salubritate și curățarea teritoriului din municipiul Bălți; Contractul de concesionare a serviciului de salubritate de pe raza municipiului Bălți.

privind măsurile necesare pentru atenuarea impactului asupra mediului și impactului social la construcția conductei magistrale de gaze naturale Ungheni – Chișinău.

Îmbunătățirea eficienței sectorului de alimentare cu energie termică este în plină desfășurare, fiind finalizat procesul de restructurare corporativă și instituțională a sistemului de alimentare cu energie termică și electrică din mun. Chișinău (SACETC), prin integrarea pe verticală a S.A. "Termocom", S.A. "CET-1" și S.A. "CET – 2" într-o nouă întreprindere. Începând cu 1 aprilie 2015 a fost aprobată și este în proces de implementare organigrama nouă, care prevede optimizarea statelor de personal ale S.A. "CET-2", cu redenumirea ulterioară în S.A. "Termoelectrica". Totodată, la 15.04.2015 a fost semnat Acordul de finanțare dintre Republica Moldova și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare în vederea realizării Proiectului de îmbunătățire a eficienței sectorului de alimentare centralizată cu energie termică, care oferă credit de 40,5 mil. dolari SUA la condiții avantajoase.

La 20.02.2015 Parlamentul a ratificat Acordul între Republica Moldova și BERD în vederea realizării Proiectului de îmbunătățire a sistemului termoelectric al municipiului Bălți (S.A. "CET-Nord), în volum de 7 mil. Euro.

Pentru asigurarea cadrului legislativ și normativ în domeniul eficienței energetice și surselor regenerabile de energie pe parcursul perioadei de referință a continuat procesul de elaborare și promovare actelor normative în domeniu. În acest sens, s-au întreprins măsuri aferente promovării proiectului de lege privind promovarea energiei din surse regenerabile¹³; elaborarea proiectelor a 11 regulamente privind cerințele în materie de proiectare ecologică aplicabile produselor cu impact energetic; elaborarea proiectului hotărârii Guvernului cu privire la certificarea instalațiilor SER de capacitate mică, etc.

În vederea contabilizării măsurilor destinate reducerii intensității energetice și a consumului specific de energie în toate sectoarele economiei naționale, precum și valorificării surselor regenerabile de energie, în perioada de referință au fost elaborate rapoartele privind implementarea Planurilor naționale de acțiuni în domeniul eficienței energetice (PNAEE) și în domeniul energiei din surse regenerabile (PNAESR).

Implementarea proiectelor de eficiență energetică (EE) și valorificare a surselor de energie regenerabile (SER) au constituit o prioritate pentru perioada de raportare. În acest sens, la data 23.02.2015 Fondul pentru Eficiență Energetică (FEE) a aprobat spre finanțare 19 proiecte de eficiență energetică pentru obiective din sectorul public, în valoare de 46 034,376 lei, dintre care 33 906,275 lei constituie contribuția FEE. Așadar, întru asigurarea continuității finanțării proiectelor în domeniul EE și valorificării SER, FEE a semnat 66 contracte de grant, valoarea contractuală a cărora constituie 155 221 928 lei, iar contribuția Fondului - 113 605,422 lei.

Proiecte de eficiență energetică și valorificare a surselor de energie regenerabile urmează a fi implementate în cadrul Proiectului „Energie și Biomasă în Moldova”, ediția a II-a, cu un buget de 9,41 mil. Euro, acordați de Uniunea Europeană și implementat de Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare în perioada 2015-2017. Ediția a II-a a Proiectului își va extinde aria de activitate în regiunea transnistreană și în orașele mici, unde va instala centrale termice moderne pe biomasă în instituțiile publice.

¹³Proiect de lege adoptat în prima lectură de către Parlament la data de 17.07.2014

Pentru dezvoltarea proiectelor de eficiență energetică și de mediu, la 14.05.2015 a fost ratificat *Acordul de contribuție dintre Guvernul Republicii Moldova și BERD cu privire la participarea țării noastre la Fondul Parteneriatului Europei de Est pentru Eficiență Energetică și Mediu (E5P)*. Prin participarea Republicii Moldova la acest Fond, autoritățile administrative centrale și locale vor avea acces la fondurile E5P în valoare de circa 11-20 mil. Euro, acordate în formă de grant, dar și la 100 mil. Euro sub formă de credit pentru dezvoltarea proiectelor de eficiență energetică și mediu.